Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 226 (10.609). Львів, субота 10. жовтня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

За обєднання української території.

Українська територія Курщини й Вороніжчини повинна бути обєднана з Радянською Україною.

Недавно подавали ми, що українське населення в межах Совітської Росії, але поза межами Радянської України виносить 6 міл. 500 тисяч голов. Та це число далеко не повне. Велике число того населення не лише живе компактною масою, але й на областях, що сусідують з Радянською Україною.

Піднесена українським радянським урядом справа приєднання хоч деяких з тих областей до Радянської України йде дуже черепашно через упертий спротив Москви.

Щоб мати хоч приблизне поняття про розселення Українців поза межами теперішньої Радянської України на сході, треба звернутись до національної статистики 1897 р., хоч вона, по свідоцтву всіх українських статистиків, що розроблювали її дані, також зменшувала фактичне число Українців.

Почнемо з сусідніх з Україною губерній Курської, Вороніжської і Донської Области, яких південно-західні частини становлять дальший тяг суцільної української національної території, яка ще досі лишається в складі Росії.

В Курській губ. перепис 1897 р. нарахував 528.778 Українців, що становило 22 проц. всього населення губернії. В поодиноких повітах Українці становили: в Грайворонському — 58 проц., Путивлівському — 52 проц., Ново Оскільському — 51 проц., Суджанському — 47,9 прц., Корочанському — 34,3 проц., Рильському — 31 прц., Білгородському — 21,2 проц. По обчисленням проф. С. Рудницького українська етнографічна територія Курської губ. обнимає просторінь 18.000 кв. кл., з загальним числом населення в 1914 р. до 1 міліон 300.000, в тім поверх 700.000 Українців, або 55,1 проц.

В Вороніжській губ. перепис 1897 р. нарахував 915.883 Українців, що становило 36·2 прц. населення цілої губ. В поодиноких повітах Українці становили: в Острогожськім повіті — 90·3 прц., Богучарськім — 81·8 прц., Бірючинськім — 70·2 прц., Валуйськім — 51·6 прц., Павловськім — 42 прц., Коротаєвському — 17 прц., Бобровському — 17 прц., Ново-Хоперському — 16 прц. По обчисленням проф. Рудницького українська етнографічна територія в межах Вороніжської губ. обнимає простір 31.200 кв. кл., з населенням до 1,700.000, в тім поверх 1,300.000 Українців, або 77·1 прц.

В Донській области перепис 1897 р. нарахував 719.655 Українців, що становило 28·1 прц. населення цілої области. В поодиноких округах Українці становили: в Таганрогському — 61·7 прц., Донецькому — 36·9 прц., Ростовському — 33·6 прц. (на селах, без Ростова і Нахичевани — 52 прц.), Сальському — 31 прц. (при 38 прц. Калмиків), Черкаському — 23 прц. (на селах). В решті округів Українці також становлять значний відсоток від 7 до 11 прц. По обчисленням проф. Рудницького мінімальна українська етнографічна територія на области Донського Війська обнимає просторінь 46.000 кв. кл., з населенням до 1,700.000, в тім 975.000 Українців, або 57·3 прц. Коли до Українців зачисляти низових донських козаків, як це роблять деякі етнографи і географи, між иншим також Росіяне (Гл. статтю в словнику Брокгауза про Донську Область), то українська національна територія на Области Донського Війська буде обнимати 85.000 кв. кл. просторони, з населенням 2,834.000, в тім 2,180.000 Українців, або 76·9 прц., а на Москалів прийдеться всього 16·2 прц.

Область Війська Донського є тепер скасована, від неї одірвано три північно-східні округи (Другий Донський, Усть-Медведицький і Хоперський, з найменшим числом Українців) і прилучено до новоутвореної Царицинської губ. Таганрогський і частина Черкаського округів були прилучені до Донецької губ. України, тепер їх відібрано назад, а колишню Область Війська Донського, без згаданих трьох північно-східних округів, влучено до новоутвореного Північно-Кавказського Краю, себ-то злучено в одну адміністративну одиницю з Кубанню, Ставропільщиною, Терщиною і численними автономними республиками кавказьких народців, на північних склонах кавказьких гір.

З розгляненої тут української території, полишуємо наразі на боці територію на области Донщини, як звязану з українським Передкавказям. Щодо території в межах курської і вороніжської губ., то вона разом становить приблизно 50.000 кв. кл., з населенням до три міл. в тім до 2 міл. Українців, або 66 прц. Наскільки йде про абсолютне число українського населення то воно тепер є значно вище. Але в данім випадку діло не в абсолютному числі, а в тім, що українське населення на просторові рівній деяким малим европейським державам, становить дві третини людности і замісць бути давно вже прилученим до України, далі лишається в межах Росії, збільшуючи її територію і населення, зменшуючи удільну вагу українського народу і його держави в союзі радянських держав під оглядом політичним і економічним, не говорячи вже про те, що дальше підлягає денаціоналізаційним впливам російської культури.

Ще за часів Центральної Ради, в цілому ряді місцевостей Курщини і Вороніжчини Українці заявляли свою волю про прилучення до України. За большевицького режіму тяга курських і вороніжських Українців до єдности зі своїм національним пнем спинилася. Більшовики, борючись проти „національно-буржуазного" самовизначення України, не могли очевидно брати в рахубу проявів волі українського населення в напрямку тодішньої України. А „самовизначавши" Україну в межах, в яких її застали, зовсім не думали про заокруглення нац. території українського народу.

Чому? Може тому, що населення не домагається? Певно, годі ждати серед населення тих двох окраїнних губерній, що були слабо втягнені в сферу загально-українського національного життя, великої національної активности. Тут потрібний вплив в бажанім напрямі з боку більш активної частини національної території, якою є територія Радянської України, а цього впливу майже зовсім не видно.

Та мимо того, всеж і тепер українське населення Курщини і Вороніжчини від часу до часу піднимає голос про єдність з рештою українського народу. Ось радянські часописи друкують телеграму „Ратау" з Харкова, що до секретаря ВУЦВК. Буценка явилася делегація селян с. Коровяків курської губ. і просила, щоб „їхню волость" приєднати до України, або дати їм землю в мелітопольській і бердянській округах! Буценко мав пообіцяти депутації, що буде порушено перед Москвою клопотання про приєднання курської губ. до України.

Ця вістка своїм змістом найкраще характеризує степень національної свідомости коровяківських селян. Поза межі „їхньої волости" вона ще не вийшла. Але приємно сконстатувати, що у Буценка національна думка сягає дальше. Видно, що в Харкові всеж щось думають у справі прилучення українських частин Курщини і Вороніжчини до України, тільки мабуть Москва на це не годиться.

Льокарно.

Вкрадений пакт. — Виїмки тексту із нарад. — Спростування і заяви. — Чи песимізм?

При самім вступі до нарад у Льокарно, зустріла всіх рідка несподіванка, — приємна для всіх журналістів, неприємна для всіх дипльоматів. Виявилось, що заздро бережений текст гарат. пакту попав у непокликані руки, руки журналістів, хто зна, чи не найнебезпечнійших нині з европейських, бо італійських фашистів. Ріжниці поглядів у справі гарантійного пакту між такими союзниками як Франція та Бельгія, вже перейшли до публичного відома через фашистівську пресу і, ясно було, що нові ревеляції підуть за ними.

Дипльомати замегушились. У добі, коли лунає гасло: „геть з таємною дипльомацією!" досить ніяково було боронити святости тайних розмов, — та ще дивнійше виглядали заходи перед офіціяльним представником італійського уряду, щоби цей переконав своїх нескретних земляків - журналістів що не личить друкувати викрадені папери в поважних урядових органах. Аргументи були инші; дипльоматам лежала на серцю доля міжнародного порозуміння, яке ось-ось може зродитись у Льокарно. Скінчилось на тім, що італійські редактори обіцяли вдоволитись публікацією тільки виїмків з перелолених актів.

Про хід нарад преса знатиме також тільки фрагменти. Організатори конференції, немов би передбачуючи небезпеку з боку вічно голодної преси, рішили розмовляти без свідків. Французький міністр подбав, щоби навіть місця за столами мали характер безоглядної рівности, а англійський зазначив у промові, що наради повинні визначуватись товариською свободою,

Red. czas. „Dilo" Pr. 730/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 221 (10.604) z dnia 4. października 1925 r. w artykule pod tytułem: 1) „Za tiurєmnymy muramu" w ustępie od słów: Tak predstawlialsia u pownij wełyczi... aż do końca tego artykułu. 2) W artykule pod tytułem: „W oboroni ridnoi zemli" w ustępach między słowami: a) demokratyzacija zemli... a: na Wełykij Ukraini, b) miż miscewe naselennia... a: W oboroni ridnoi zemli, c) je koło 8 milioniw... a: istoryczni, pryrodni ta, di derżawy [illegible] ich własnyj... a: A) Doba polskoi zajmanszczyny, e) własnistiu iji szlachty... a: Polski koroli, f) zamkowaji prysłuhy... a: 2. [illegible] i zakriposzczennia, g) seło [illegible] sia do 1920 r... a: [illegible] terytoriju płaty... a: wojewidstw, [illegible] [illegible] w tytule tablicy II-giej w ustępie między temi samemi słowami jak pod I), n) w ustępie między słowami prof. Zdzisław Ludkewicz... a: Pered rozhlanennia, o) w ustępie od słów: A proty nasylstwa... aż do końca tego artykułu zawiera znamiona ad 1) występku z § 300 ustawy karnej i z artykułu VIII ustawy z 17.XII. 1862 Dzien. Nr. 8 1863, zaś ad 2) a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) o) zbrodni z § 65 al. a. u. k. i występku z § 302 ustawy karnej uznał dokonaną w dniu 3. października 1925 roku [illegible] [illegible] 400 zł. n. Lwów dnia 4. października 1925 r.

неспутаною формальностями великих нарад. Загальну дискусію поминули і почали радити над поодинокими статтями, приготовленими правничими знавцями у Льондоні. В яких дійшли до згоди а в яких панувала розбіжність думок—про це урядовий комунікат не каже нічого.

У міжчасі преса мала вже офіціяльне спростування бельгійського делєгата Вандервельде, що італійські ревеляції про захитання французько - бельгійського військового союзу є видумкою і що діло йшло тільки про формальности, які нічим не нарушують принципів Версайського договору.

Німецька делєгація пробувала зараз на першім засіданні скласти заяву, що вона не в силі піти на уступки в деяких справах, тому, що це було би проти загальних настроїв німецької суспільности. На це союзні делєгати заявили їй, що кожний з них торкається у критичних питаннях таких справ, щодо яких публична опінія боронить иншої гадки, а проте кожний уряд мусить бути настільки сильним, щоби дав до зрозуміння публичній опінії, що необхідно було зробити щось иншого.

Головні делєгати стоять на тім, що в першу чергу треба би дійти до порозуміння щодо західного пакту і згідно підписати його. Східний пакт став би імовірно предметом нарад иншої конференції. Проєкт рейнського пакту має бути вже готовий. Представник Франції Фромажо мав заявити, що Франція не може згодитися на дискусію над ним, якщо він не міститиме в собі переходу до східного пакту, з метою забезпеки польських та чеських кордонів. Ця заява мала внести новий тон песимізму в загальні наради. Штреземан обмежився покищо загальними заявами щодо східної забезпеки.

Останньою сензаційно вісткою є новинка, покищо неперевірена, що швайцарський уряд відмовився дати Чічеріновi візу. У Льокарно, по звісткам „Таймса" має бути радянський журналіст Ротшайн під прибраним англійським прізвищем Вотсона, що інформує свій уряд про хід нарад.

Місяць жовтень є місяцем української книжки. — Пошануйте українську книжку, не дозвольте, щоби вона плісніла на складах, відведіть їй почесне місце у своїй хаті!

Безрадний сойм.

Львів, 9. жовтня 1925.

Польський парлямент, що після довшого відпочинку зійшовся на осінну сесію, застав нове положення, зовсім несхоже на те, яке було ще в липні п. р. Сойм, полагодивши в липні тзв. земельну реформу, подався на „заслужений" відпочинок в доброму настрою. Правда, на українській національній території лютував голод, але соймова більшість в те не хотіла вірити. Ануж то хитрий підступ „протидержавних елєментів". Зрештою голод на українській національній території — цеж союзник „народових" елєментів. Не про голод журилися кермуючі чинники, а допитувалися кожного стрічного, як заповідається врожай, — чи буде що згрошевити за границею!

Господарське життя вже й тоді виявляло глибокі прориви; вже тоді п. Вл. Грабскі бундючно вступав в митну війну з Німеччиною, власновільно зачиняючи собі ворота на німецький ринок збуту; вже тоді напучнявілий державний буджет ратовано всякими штучками. Та посли сподівання, що золота осінь принесе з собою направу лиха.

На міжнародньому овиді збиралися оловяні хмари, йшли жваві розмови на тему гарантійного (західного) пакту, але польські політики й публіцисти уявили собі, що „Польща є склепінням Европи". А над усім маяла найздоровіша з польських максим: „Jakoś to będzie".

Те „jakoś to będzie" відсувало на бік всі важливі справи, а спрямовувало діяльність сойму й уряду на творення міражу великодержавности.

Ось якими справами займався сойм і уряд. Не розумові мотиви, навіть не вимоги політики кожної доцільної й зрівноваженої державної організації, але політика пажерливого шовінізму направляла кроки і ходи польських державців.

Справу незвичайно упрощено. Про міжнароднє становище по традиції доручено дбати Франції, про господарські справи диктаторові Влад. Грабскому, а решта уряду мала дбати про боротьбу з „внутрішнім ворогом" і „протидержавними елєментами". Ця остання „програма", як знаємо з численних процесів, присудів, розстрілів, праці всяких кураторій і инших установ була найкраще виконана.

Сподівання на „jakoś to będzie!", угрунтовані відомим теоретиком „народового варятства" проф. Фулїнським, не здійснилися. Сойм, що вдоволявся менше або більше легкою й нешкідливою критикою, вдаючись на „чуда", ласку божу й диктатора Вл. Грабского, після ферій застав зовсім инше положення, як перед своїм відпочинком. Все пішло шкереберть, лишилася тільки „ліберально - толеранційна" політика супроти „чужоплемінців". Незавидне внутрішнє й зовнішнє положення ще прикривано всякими „шопками" в роді гучного прийняття для пришелців з полудневого сходу в довгополих рясах, або „padam do nóg" для керманича радянської закордонної політики. Та вкінці крик життя був сильніший за всі лахміття, якими затикано всі щілини й вуха, щоби не чути того голосу й крику.

Зійшовся сойм. Представники „народу" ще раз вислухали дітвацько-моралізаторської лекції п. Вл. Грабского і... безрадно розвели руками. Всі однодушно заявляють, що уряд виявив себе вповні безсилим і нездарним, одначе не витягають з того ніяких висновків. І зовсім слушно, бо уряд є тільки висловом сойму. Уряд є нездарний, але сойм тупий і безрадний. В своїй безрадности він перелляв на уряд навіть функції законодатної установи і дозволив йому встановляти закони, видавати розпорядки мимо і всупереч конституції на основі написаного польського § 14.

Два роки править уряд Влад. Грабского на основі спеціяльних повновластей. Вже цим одним сойм вписав собі свідоцтво вбожества, яке задокументовує наглядно власне тепер, не маючи відваги відкликати „спеців" з династії Грабских. Одно, що всецїло опановує польських парляментаріїв — це недостача людей. Справді є це основна недостача польського парляментаризму. Нема людей! — про це давно ми говорили. Нема людей, а є тільки шкідники, експериментатори, людці з галерії проф. Фулїнського. Але такі типи не є покликані кермувати державою, міліонами громадян.

Нема людей в уряді, але нема їх і в соймі і тому ніхто не важиться з повною свідомістю і відповідальністю покінчити з цим „танцем чиновників". Єдина свідомість, яку має сойм — це свідомість безрадности й безсилости, безвихідність положення. Але з кожного, навіть найтяжчого становища мусить бути вихід, а ним є розвязання сойму і перевірка поглядів і настроїв громадянства шляхом нових виборів.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Провідні думки світової історії.

Переклав з французької мови
О. ЯРЕМЧЕНКО.

I.

Давня історія (коло 2.000 р. перед Христом).

За 2.000 років перед Христом зародки цивілізації зявляються на берегах річок. В Єгипті Ніль витворив не тільки грунт, а й громадянство, вимагаючи спільної праці для забезпечення життя і здобування багатства. Оскільки можемо судити, тут вперше зявилася держава. В ці часи вона займає середню та долішню частину Нілю; колишню столицю Мемфіс заступають Теби.

На Евфраті й на Тигрі виробили могутню й багату цивілізацію Халдея та Асирія, які боряться одна проти одної. З другого боку Халдея, Асирія та Єгипет стають поміж собою ворогами і часто шматують одна одну.

За поясом пустель і гір на берегах своїх річок самітно живе Китай.

Це три перші країни історичної цивілізації. Раси, що зявилися першими в історії, не ті самі, що верховодять сьогодня. Ці групи умовно названі Хамітами та Семітами. Китайці творять третю групу, котра відмовляється змішуватись з иншими.

На півночі Арійці, ще в стані кочевників (номадів), кидають сухі й холодні країни середини суходолу і мандрують у більше соняшні й вохкі місцевости Заходу й Півдня.

II.

Грецький період (коло 450 р. перед Христом).

Вплив Єгипту не є вже більше пануючим. Зате він поширюється і переляться новим народам, Персам і Грекам, а також народам західної Азії.

Арійці, покинувши невідому нам країну пішли в двох напрямках: на схід у басейн Інду та Гангу, де вони все більш і більш підбивають місцеві народи і на захід у середню Европу.

Цей рух, який засвоює майже весь хід дальшої історії, йшов головно у напрямках захід-схід по великих географічних лініях евро-азійського суходолу, найбільш сприяючих експанзії та міграції (переселенню) завдяки єдности цих ліній з головним напрямком клїматів з поясом звіринного і ростинного світу.

Арійські народи осіли в Персії, на півночі Малої Азії, в Греції, на північному березі Середземного моря і майже в цілій Европі.

Осілі кочовики ще не зовсім добре зорганізовані в центрі й на півночі Европи, вони вже осягли високий рівень цивілізації в Індії, Персії та Греції.

Починається боротьба між Персами, що опанували колишні східні держави, і Греками, которі вкрили своїми кольоніями східне побережа Середземного моря.

Греція, якої цивілізація витворила індивідуальність більш енергійну, змогла спинити Персів. Після мідійських війн вона затопила своїми кольоніями всї инші краї. З Олександром Македонським вона розлилась на цілу перську імперію.

В той час, як Арійці поширились на півночі Середземного моря, південний берег і крайній захід цього моря кольонізували Фінікійці — мішанина хамітів з семітами. Головна їхня кольонія Картагіна стала столицею морської імперії, яка розвинулась перед арійською могутністю Греції та Італії.

Отже морська, середземноморська цивілізація стала спадкоємницею річної цивілізації попереднього періоду. Театр історії поширився. Зорганізувалось більше число народів. Інстинкт міграції (переселення) заступила кольонізація й досліди. З Фінікійцями та Греками почалися великі наукові подорожі. Ганнон та Гамількар продерлись в Атлянтійський океан. Бажаючи знайти шлях в Індію, Греки доплили на своїх кораблях у перський залив.

Італія заступлена в середземноморському житті Етрусками, але Рим ще замкнутий в Лаціумі.

На крайньому Сході Китайці, все відокремлені, утворюють велику імперію. В межах організованого миру в Европі істнують Галійці та Іберійці вже закоішлені в своїх певних межах і варварські народи або напів- кочовники Арійці — майбутні Германці та Скити українських степів. В Азії істнують справжні кочовики Монголи на центральній площині, які творять немов би рухому, безмежну завісу, що має між західними народами і Китаєм.

III.

Римський період (250 р. після Христа).

Великим історичним знаряддям є римська імперія, яка продовжує арійську експанзію концентрованим рухом.

Рим проковтнув увесь середземноморський світ і став спадкоємцем Етрусків, Греків, Фінікійців і Єгиптян.

Колишні історичні держави не істнують більше поза межами Римської Імперії крім Персії, відбудованої в 226 р. Сасанідами, Індії та Китаю. Індія політично складається з більшої частини півострова тоже назви. Китай в періоді свого найбільшого розцвіту. Він починає входити через посередників у взаємини з середземноморськими народами. Римська імперія, Індія та Китай, це три різко відмінні центри цивілізації.

Театр історії все поширюється. Досліди й торговля виходять з внутрішніх морей і поширюються на Атлянтійський та Індійський океан, навіть у Тихий океан через захід Азії.

Москва і Варшава.

Орган Мілюкова про візиту Чічеріна у Варшаві.

Паризький орган Мілюкова „Послѣднія Новости" присвятив цілу передову статтю в 1669 числі з 2. жовтня польсько-більшовицькому залицянню. Погляди висловлені у тій статті є безперечно відбиткою настроїв чи не найбільшої частини російської демократичної еміґрації, яка гуртується тепер біля Мілюкова. Тому вважаємо за доцільне познайомити з ними ширші кола нашого громадянства, а в першу чергу наших читачів.

Присвятивши на вступі кілька слів уваги більшовицькому мистецтву робити сензації та викликувати конфтернації серед европейської дипльоматії і звязаним з ними фантазіям преси, орган Мілюкова дослівно пише про останній подвиг Чічеріна таке:

„Переходячи до менше фантастичних поголосок, слід ствердити перш за все на тому досить уґрунтованім погляді, що головною метою поїздки Чічеріна є перешкодити реалізації договору про забезпеку, що для тої мети служила і „увертура" польсько-більшовицького зближення у Варшаві, а також поїздка до Берліна... Заки він перебував у Варшаві та заки там відбувалося святкування польсько-більшовицької дружби, в Парижі та Берліні в переговорах між Німеччиною і союзниками, в понеділок направду настав гострий момент, що мало що не знищив цілої справи. Та вже в середу на передодні приїзду Чічеріна до Берліна небезпечне місце вже виминено. Все, що вдалося осягнути німецьким націоналістам — це додаток до минулорічної декларації про усунення з Німеччини відповідальности за війну. Конференція в Льокарно відбудеться невідкличено. Та для самої конференції найтруднійшим моментом буде без сумніву справа арбітражних договорів між Німеччиною та її східними сусідами. І в тому пункті питання міжнародньої політики та боротьба німецьких партій вяжуться з таємничими плянами більшовицької дипльоматії. В польсько-більшовицькому зближенні політика одної сторони зрозуміла до тої міри, до якої сумнівні пляни сторони другої. Близьке вирішення франко-німецького напруження спричинює тривожні настрої в **Польщі, яка побоюється за тривкість здобутків тої імперіялістичної політики, яку вона могла вести в тому часі, коли грала ролю східного контр-форсу проти Німеччини**".

„В найкращому випадку договір про ґарантії зміг би забезпечити Польщу від военних посягань та не від мирного натиску через Лігу Націй, до якої вступить Німеччина. Небезпека відкриття питання про її західні границі примушує Польщу віднестися прихильно до порозуміння на Сході.

Полякам треба тільки памятати, що яка не була би політика більшовиків — то тривке управильнення російсько-польських взаємин не можливе без основної зміни рижської границі".

За тюремними мурами.

Внесення послів Українського Клюбу в справі важкого побиття політичних вязнів у слідчих арештах львівського карного суду: Андрія Мельника, Евгена Зиблинкевича, Н. Зеленого та инших.

Дня 16. вересня н. р. в часі перевожения вище названих вязнів з тюрми при вул. Баторія до карного заведення „Бриґідки" при вул. Казимирівській у Львові побито важко і в брутальний спосіб та ушкоджено тіло названих вязнів особами тюремного надзору агентами державної поліції, що виконувала розпорядок тюремної влади.

Повищий факт стався в будинку тюрми окружного суду при вул. Баторія так, що приміщені там инші вязні чули крик катованих в нелюдський спосіб жертв, а деякі вязні були навіть свідками побиття.

Дня 17. вересня ранком дійшла з вязниці вістка про побиття до відома оборонців названих осіб та загалу громадянства. Наслідком того оборонці побитих: д-р Михайло Волошин, д-р О. Марітчак і д-р Ст. Федак звернулися до директора канцелярії Павловского за дозволом на відвідання своїх клієнтів. Коли ж їм цього відмовлено наслідком того, що буцімто названі вязні відбувають дисциплінарну кару, а тому й побачення з кимнебудь із них є недопустиме, оборонці, не погоджуючися зі слушністю поданої причини, звернулися до президента карного суду Гавля, а потім до президента апеляційного суду Лукасевича. Аж наслідком тих інтервенцій і щойно дня 19. IX. п. р., отже кілька днів після факту побоїв, вспів тільки д-р Ст. Федак одержати дозвіл на побачення з інжінером Мельником. Його застав він у тюремному шпиталі „Бриґідок". При тій нагоді д-р Ст. Федак ствердив у інж. Мельника тяжке ушкодження тіла, а зокрема: численні сліди побоїв на лиці, велику пухлину і засинення під правим оком, при чім око висунене на верх, а плечі аж чорні від синяків. Інж. Мельник, вичерпаний та ослаблений, вимовив заведви такі слова: „Бачите, пане меценас, в який звірський спосіб мене побито та змасакровано; дістав я такий сильний удар чоботом в лице і в бік, що маю правдоподібно ушкоджені легені, бо плюю кровю. Мене не тільки били, але волікли за ноги через цілий коридор і сходи та копали ногами".

Лежачий побіч на ліжку теж недужий наслідком побоїв Зиблинкевич потвердив те все пояснюючи, що після побиття та перевозу їх до карного заведення „Бриґідки" ніхто ними не інтересувався, але навпаки вкинули їх до льоху, наслідком чого вони почали голодівку. Голодівкою хотіли вони змусити управу тюрми, щоби ними зайнялася. На дальшу розмову не дозволив присутний слідчий судля.

Належить підкреслити, що довший час побитих не віддавали судово-лікарським оглядинам для ствердження ушкоджень, а також не почато карного доходження проти винних у побиттю. Факт побиття політичних вязнів викликав серед українського громадянства цілого краю глибоке обурення і пересвідчення, що українське населення а особливо українські політичні вязні найшлися поза правом.

Факт проволоки з уділенням дозволу для оборонців для побачення, факт зачатого проти політичних вязнів дисциплінарного доходження а накінець факт, що саме проти них, а не проти виновників побиття розпочато карні доходження за 81 § к. з., вказує на те, що влада робить сильні заходи для затаєння справи та уможливлення вийти безкарно для винних.

Дотеперішнє поступування адміністративно-судової влади а навіть поступування судово-лікарських чинників у цій справі не дає ніякої запоруки, що державні чинники справу належно вияснять.

Сойм, якому прислугує право контролі над органами виконавчої влади, повинен сповнити свій обовязок контролі саме в даному випадку та візвати до праці створену дня 19. II. 1924 р. окрему комісію для провірення системи поступування супроти вязнів під проводом посла Тугута, якої сойм до тепер не скасував.

Супроти цього підписані вносять: Високий сойм зволить ухвалити: Взивається соймову комісію для провірки системи поступування супроти вязнів у тюрмах на просторі Річипосполитої, щоби просаідила справу побиття з дня 16. вересня ц. р. політичних вязнів у слідчій вязниці карного суду у Львові і. ч. V. г. та висліди своєї провірки предложила соймови. Слідують підписи.

Сподівана і несподівана перешкода.

(Голос українського ремісника.)

Шановний автор статті під повищим заголовком, поміщеної в перемиському „Українському Голосі" (ч. 38.), о. Н. Т. змальовує сподівані та несподівані перешкоди для молодих кандидатів до ремесла таким чином: Якщо хлопця не приймуть до Ремісничої Бурси у Львові наслідком недостачі місця, то це сподівана перешкода. Як жеж хлопцеві удасться найти помешкання в якогось сторожа, то треба згодитися з дотичним ремісником про оплату за науку ремесла. Одначе до згоди не все доходить, бо „пани ремісники" на думку шан. автора — вимагають оплати в сотнях долярів. Це називає автор несподіваною перешкодою. Стаття викликала велике заінтересування у львівських ремісничих кругах і в Товаристві Українських Ремісників та Промисловців „Зоря" у Львові.

Добре сталося, що така стаття появилася, бо широкі кола нашого громадянства не є як слід поінформовані про відносини, які панують в ремісничих колах та не знають умовин, на яких ремісники та фабрики приймають хлопців до науки ремесла.

Донині на жаль у нас нема організації, яка займалася би розміщуванням хлопців у ремісників та стояла в їх обороні перед евентуальним визиском з боку майстрів. Хочу тут зазначити, що є ремісники і ремісники. Зовсім инші умовини для хлопця у великих варстатах а цілком инші в малих.

Відповідно до того, куди та на яких умовах йде хлопець на науку, я поділю тих молодих кандидатів на ремісників на три категорії.

До першої категорії зараховую таких хлопців, що не мають ніякої матеріяльної допомоги з дому. Вони до більших варстатів доступу не мають, бо шукають таких ремісників, які дадуть їм безплатне удержання з харчем.

У більших варстатах ні харчу ні удержання для хлопців ремісники не дають. За те може одно й друге найти такий хлопець у малого ремісника. Малий ремісник бере таких хлопців з конечности на ціле удержання, бо засібніщі до нього не йдуть. У таких випадках багато наших хлопців пропадає національно, якщо попадають на таку безплатну науку до польських малих ремісників, в яких стають цілком залежними.

До другої категорії я зараховую тих хлопців, за яких ремісники беруть доплату в харчах чи грошах. Це були би хлопці напів забезпечені на половинному чи частинному удержанню ремісників. Таким уже краще поводиться і попадають вони до ліпших ремісників. Такі ремісники більше за них дбають і посилають їх на науку до доповнюючих промислових шкіл. Якщо хлопець тої категорії вчиться у свого ремісника, то добре, а якщо

Рим завойовує Ґаллію, Британію частину Германії. В той спосіб входять у сферу цивілізації полоси північної Европи, що до того дрімала в первісному стані, бо чоловік не був ще досить сильним, щоб цілковито опанувати суворий природу. Підбитий, але одночасно приєднаний до цивілізації Римом, який розвинувся серед природи, що швидче і лекше винагороджує працю, північний Европеєць вийшов на сцену спершу як підданець, а потім як римський громадянин.

Инші північні народи ще зостаються назовні. Коло Рейну та Дунаю Германці, а на схід від них Славяне. Далі, між Европою і Китаєм орди Монголів-кочовиків.

Інвазія цих зовнішних народів, яких з непереможною силою тягли сонячні країни півдня, руйнує римський світ.

Забувається або розтрачується до решти певний прогрес внутрішньої цивілізації. Не повторюються більше подорожі Фенікійців навколо Африки, які мали ціллю доплисти через південь у Азію.

В цей мент з Палестини приходить у Европу християнство і заступає в арійському світі греко-римське поганство, заливає поволі Европу і заміняє культ природи ідеалами любови і покірливости.

Починається довгий період, протягом якого відбувається головно завдяки християнській культурі злиття Римлян і варварів у одну спільність. Цей період ми звемо середніми віками.

IV.

Середні віки (коло 1275 р. після Христа.)

Від римської імперії зосталась лиш східна її частина з Константинополем, а титул римського імператора носять німецькі королі. Середземне море втратило свої історичні привілеї, але напрям історії надають завжди Арійці.

Північні народи ввійшли в імперію, змішалися з давним населенням, розшматували Европу на поодинокі політичні частини, відокремлені одна від другої, але звязані єдністю християнської цивілізації, центром якої є Рим.

Назовні колишньої імперії витворилися нові держави. Германці утворили німецьку імперію, Славяне почали організовуватись. Рейн, колись кордон римської імперії, став політичною вісю Европи.

Німеччина, Франція й Англія зростають у могутности. Балтійське море й Атлантійський Океан рівноважать Середземне море. Побіч Арійців нові групи увійшли в історію — два народи пустель — Араби та Монголи. Почались з сходу на захід дві велитенські інвазії. Араби під впливом ісламізму почали завойовування світу. Покинувши Арабію, вони завоювали західну Азію аж до пасма гір, що відмежовує їх від півночі і до Іранської площини. В той же час вони повели наступ у напрямку Середземного моря і знайшли полосу, яка дозволила їм поширитися, бо умови життя цієї смуги тіж самі, що і в їх рідній области. Вони розлились і на Европу з заходу аж до кордонів середземноморського клімату. Тут вони спинилися і потім поволі відійшли на південь Еспанії.

Монголи пішли з Азії в тім же напрямку з сходу на захід, який потім пізнійше взяли Татари і Турки, йдучи полосою пісків і степів згідно звичці кочовиків і продерлись аж у саму середину Европи.

Рух у протилежному напрямку — хрестові походи — був порівнюючи з цими двома інвазіями малосильний. Як витвір одної віри без підтримки природи, в той час як арабська і монгольська повінь зустріла сприяючі їй природні умови.

В XIII в. великі подорожі майже спинені після грецького періоду, починаються спершу в напрямку азійського і монгольського сходу, який все більше і більше входить у взаємини з Европою, потім на Атлантійський океан, але дуже повільно.

Скандинавці навіть переїздили Атлантик у північно-західному напрямку, але зустрінуті ними землі ще не увійшли в історію.

Китай зостається замкнутий на азійському сході, але Европа починає продиратися до нього через центр Азії, де зносини відбуваються за посередництвом Арабів.

Дві цивілізації незнані в давньому світі, істнують на західних берегах Америки — Мексика і Перу. Ще малосильні й зародкові, нездатні піти наступом на великі річки і сируваті тропічні низини, вони боязко дрімають замкнуті на площинах і схилах гір, не маючи змоги розлитися, бо великі лінії рельєфу американського суходолу йдуть з півночі на південь, себ-то в напрямку, де умови життя різко відмінні.

V.

Період великих виходів (коло 1538 р. після Христа.)

Люде обіхали землю навколо. Знайдено новий світ. Круг історичних земель дивно поширився.

В цей мент Европа через Ренесанс (Відродження) робить духовий поворот назад до колишнього Середземного моря, орієнтуючись в новому і географічно протилежному напрямку.

Відкриття Колюмба і завоювання Америки породжує всі пристрасти цікавости і захоплення. Наукові та комерційні подорожі збільшуються. Люде хотять пізнати землю, обриси і межі якої вони не ясно уявляють.

Европа ще не скрізь поширює свою цивілізацію і закони. В Америці вона оздоблює суходіл завоюванням і руйнує давню цивілізацію Ацтеків у Мексиці та Інків у Перу. Але на крайньому сході, де починаються живі взаємини з Індією, Японією і Китаєм. Европа хоч

ні, то звичайно теж пропадає для народу.

До третьої категорії зараховую тих, що можуть мати в дому повне удержання. Вони можуть найкраще вчитися, є найменше залежні та можуть найскорше стати ремісниками. Перш за все для них отверта дорога до великих варстатів. Там хлопець занятий так само, як кожний инший вже й кваліфікований робітник на протязі 8-ох годин. Мешкаючи поза варстатом у приватному домі, він під ніяким оглядом не підпадає чужонаціональним впливам до тої міри, що його товариші двох перших категорій. Щож до самої науки то з більших варстатів він має змогу винести більше практики та знання і що найважнійше, має пізнійше доступ теж до більших варстатів і фірм. Він ніколи не буде старатися про працю у малих майстрів. За те хлопці, що вчаться в малих майстрів, ніколи не мають надії попасти до більших варстатів та все шукають роботи в малих варстатах і підприємствах.

Якіж конечні вимоги для хлопців, що йдуть на науку ремесла?

Перш за все хлопець мусить бути зовсім здоровий, мусить мати укінчених 15 літ та покінчену сему клясу народньої школи. Якщо має сему клясу, то може зараз записатися до доповняючої промислової школи. Без укінчення тої школи хлопець не буде виписаний на челядника, тобто не дістане т. зв. „дипльому на челядника". Такі, що не мають покінченої семої кляси, мусять записуватися до підготовляючої кляси, яка є при промислових школах. Такі хлопці звичайно вчаться ремесла довше, деколи і 5 літ. Самі доповняючі промислові школи є трикласовими і тому наука в них тревае три роки. У тих школах хлопці мусять пильно вчитися, щоби не повторяти кляс, бо тоді літа науки ще більше продовжуються. Без покінчення школи хлопець не зможе ніколи отворити власного варстату ні стати управителем (Werkführer) варстату чи фабрики. Крім цього треба принятого до науки хлопця вписати до станової корпорації не менше як на три, а не більше, як на чотири роки. Ця вимога є тільки у Сх. Галичині. І правду сказавши, ці корпорації зовсім непотрібні і наше українське робітництво повинно з тим боротися. За те вигідне воно для майстрів-Поляків. З тих корпорацій тягнуть вони для себе певні зиски та мають при них синекури. Хлопці з покінченою у майстрів наукою та з покінченою промисловою доповняючою школою мусять ще здавати іспит перед майстрами тої корпорації, звичайно перед Поляками. А вони вже ніколи не отягаються від того, щоби українського хлопця скривдити, або дати йому гіршу ноту як та, на яку заслужив.

Які вимоги ставлять майстри до хлопців, що йдуть на науку до ремесла? Кожний майстер більший і менший без хлопців не обійдеться і тому на випадок їх недостачі старається їх добути без розбору. Бере першого стрічного, старається його позискати для свого звання та платить йому відразу невеличку суму на день. Звичайно та плата дуже мала 20—30 сотиків денно і з неї хлопець не має змоги вижити. Та всеж таки для хлопця це вже платня і він нею тішиться. Норма таких платень є по варстатах і фабриках згори уложена. В міру поступу в науці вона йде до гори. Та такі випадки, де майстри пошукують самі за хлопцями, у більших варстатах рідкі. Звичайно є навпаки. Майстри мають за багато хлопців і через те нових нерадо приймають до варстатів. У таких випадках вимагають вони доплати за саму науку. Колиж був такий случай, про який пише о. Н. Т., то він цілком зрозумілий в одному а то, що майстер вимагав доплати. Але не зрозумілий в тому, що вимагав аж десятка долярів. Якщо це факт, то цей майстер поступив несовісно та нечесно. А загал українських ремісників за такого осібняка не може брати на себе ніякої відповідальности.

Та є ще одна причина, чому в більших варстатах вимагають доплати за науку ремесла. Спочатку хлопця треба вчити всяких малих підрядних річей. Наприклад: він мусить навчитися як тягнути візок із матеріялом а як із викінченою роботою. В деяких ремеслах хлопець мусить довгий час тільки приглядатися роботі. Це тріває нераз цілі місяці, бо буває таке, що хлопець за один раз ужиття псує цілу, дорогу машину, ломить сверли та инші дрібнійші прилади.

Щож до самих хлопців то буває знов таке, що вони, побувши рік у одному варстаті, кидають його, бо він їм не подобається і переходять до иншого. На це немає ніякої ради і не поможуть тут ніякі умови майстрів із родичами. Через те більші фірми не хочуть брати хлопців на удержання, а менші, але солідні, як беруть, то вимагають доплати в готівці або в харчах. Про тих, що приймають хлопців на харчі і ціле удержання без доплати, я вже писав на початку. Вони роблять хлопців залежними від себе.

Накінець хочеться ще сказати кілька слів про молодь, що йде до ремесла по укінченню кількох гімназіяльних кляс. Практика показала, що така молодь, найшовшись в оточенню ремісничих варстатів, непривична до важкої фізичної праці, довго там не видержує і рідко коли кінчить науку. А шкода, бо з неї моглиб бути добрі ремісники а що найважнійше інтелігентні та національно свідомі.

Підводячи підсумки всього вище сказаного, зазначу, що в інтересах ремесла та в інтересах нашого народу є подбати про заснування якнайбільшого числа ремісничих бурс. У них хлопець перебуває в свому рідному окруженню, не є наражений на чужі національно нам ворожі впливи та має все відповідний нагляд і опіку. А це дуже важне, бо на міському бруці деморалізується та пропадає нераз морально і національно багато нашого здорового сільського елементу. Місто псує та руйнує молодих людей. По бурсах молодь забезпечена і від того. Крім того будучи в бурсах, молодь може вступати тільки до кращих варстатів і не істнує для неї ніяка небезпека визиску та кривди з боку деяких менше совісних майстрів. А тому стараймося засновувати власні ремісничі бурси. Це даю я під пильну увагу не тільки нашого національно-свідомого ремісництва, але й цілого українського громадянства.

Михайло Стефанівський.

перемагає, всеж ці країни зберігають свою колишню цивілізацію і самостійне політичне життя.

Христіянство відбирає назад в Европі Еспанію від мусулман, але зате Турки завойовують грецьку імперію. Европа ділиться на два табори завдяки Реформації. Европейські держави уконституовуються приблизно так, як вони сьогодня істнують і ведуть поміж собою криваві війни. Але ці війни є невеликою річчю порівнюючи з подією великої історичної важливости — експанзією Европи на всесвіт.

Ґеографічні відкриття продовжуються. Коли тропічна природа опановується Европейцями з трудношами, вони знаходять у південній півкулі области з поміркованим кліматом, де їхня цивілізація може розвиватися.

В північній півкулі так само починається експанзія. Европейська інвазія швидко захоплює безсилу американську цивілізацію.

IV.

Нова історія (кінець XIX. століття).

Від XVI. століття експанзія арійської раси не перестає збільшуватися. Европейці заселюють дві помірковані смуги клімату землі. Сьогодня вони роблять зусилля завоювати також і жарку полосу, яка ставить їм спротив і опанування якої мабуть уведе в історію чорну расу ще й досі неорганізовану. Сили природи, полонені знанням, могутньо помагають акції европейсько-американського миру, який докінчує комерційне і промислове завоювання світу.

Історія, здається, хоче зробити простійшою орґанізацію людства, витворюючи великі обєднання мас, утворених чи то природою, як нпр. китайська імперія, чи більш або менш завдяки людській енерґії, як нпр російська імперія, Зєдинені Держави Північної Америки та англійська імперія.

Між цими великими обєднаннями встановлюються взаємини подібні тим, що істнували серед старих европейських держав: конкуренція та комерційна і промислова боротьба. Після 3—4 століть прийшло врешті до рівноваги сил.

Це найтиповійша риса сучасности. Від минулого зостався вплив цивілізації Сходу, Греції та Риму завдяки релігії та освіті. Після недавньої епохи боротьби христіянства з магометанством, мир дрімає майже в тому самому стані рівноваги, який встановився в середні віки, з тою відміною, що магометанство перейшло зі стану наступу в стан оборони.

Вступ негритянської Африки і Далекого Сходу, де арійська і жовта раса вперше опинились лицем одна до одної, утворює дуже важну історичну подію.

(E. Lavisse, H. Lemonier, F. Schreder.)

Париж, 25. вересня 1925.

По широкому світі.

Італія у відповідь на образу австрійського соц. дем. посла Еленбоґена в парляменті має намір зайняти Інсбрук.

На румунську пару мала виконати замах комуністична централя з Чернівців. Так твердить місцева поліція, яка мала викрити змову. Арештовано в містечку Ленкавті двох підозрілих людей з бомбами та документами.

Французький корабель, що мав відплисти з Бордо до Марока з транспортом бомб для літаків, вилетів у воздух. Багато вбитих та ранених. Підозрівають, що цей замах зорґанізований прихильниками Абд-ель-Кріма.

Мекдонельд бувш. англ. премієр вибирається в подорож по Европі.

Абд-ель-Крім набив гармату своїм міністром закорд. справ підозрілим у зраді і вистрілив ним.

На економічні теми.

Як дійти до українського промислового банку.

Що для нашого початкуючого промислу потрібний свій банк, про це нема чого й довго балакати. Істнуючий „Міщ. ремісничо-промисловий Союз кредитовий" не має сил відіграти якоїнебудь значнійшої ролі в життї українських ремісників і промисловців. Та як дійти нам до свого промислового банку? Дорога проста, хоч, що правда, трохи довга.

На підставі банкового закона всі банки на території цілої Польщі мусять без винятку доповнити свій акційний капітал до висоти одного міліона золотих. Наш Земельний Банк Гіпотечний мусить так само доповнити здевалюований основний капітал, а потрібно додати около ¾ міліона золотих. Що ті гроші доповнить українське суспільність ще перед новим 1926 роком, про це нема чого й сумніватися. Иде тут про те, щоби при тій нагоді українські ремісники та промисловці упекли свою печеню, бо патріотизм патріотизмом, а інтерес інтересом.

Українські ремісники і промисловці повинні в усіх своїх кругах обговорити якнайскорше цю справу і розважити питання, яке я отсе хочу піддати. Всі, що мають якенебудь діло з ремеслом чи промислом, підписуються на доповнюючі акції Земельного Банку, але орґанізовано так, щоби їхні акції були окремо записані; від числа підписаних акцій зажадати від загальних зборів Банку такого числа місць в Надзірній Раді, яке відповідає процентовому відношенню до загально вплаченої суми. Я певний, що число ремісників, промисловців та їх прихильників (які при підписуванні акцій заявляться за промисловцями) дасть до ¼ цілого капіталу. Таким способом можемо мати початок нашого Промислового Банку, поки-що на спілку з Земельним Банком.

Я пішов би в своїх думках далі. Я був би навіть за ліквідацією „Ремісничо промислового союзу кредитового" і поміщенням добутих з нього грошей індивідуально кождим членом в акціях Земельного Банку. Банковий відсоток дешевший, адміністрація дешевша, а вплив на уділювання позичок для ремісників та промисловців не тільки запевнений через своїх представників в Раді, але і дуже скорий.

Зробимо два діла: поможемо Земельному Банкові доповнити скоро вимагану законом висоту акційного капіталу і дамо початок до оснування свого власного Промислового банку. Бо за рік, два а може й трохи довше продаємо свої акції томуж Земельному банкові, а за узискані гроші закладаємо новий, Промисловий український банк. Помагають тепер і поможуть українські ремісники та промисловці селянам до скріплення Земельного банку, то в свій час зажадаємо помочі і мусимо її дістати від тих, кому тепер помагаємо. Не робимо ніяких дарунків, йдемо по дорозі чистого, холодного інтересу. І мусимо помагати один одному не за дурно.

Земельний Банк сильно здемократизувався, бо призначив ціну на одну акцію 25 зол., а з додатками 26 зол. І тому, при навіть великій теперішній скруті, можна всетаки кожному набути кілька акцій.

Інж. П. Волосевич.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новітня педаґоґія.

Виховання, педаґоґія, провід молоді — це слова, які легко вимовити, але як же тяжко, як незвичайно трудно виконати. На це не вистане скінчити фільософію, зложити присягу і брати платню. Ні! До цього треба вродженого таланту і багато багато праці над собою

До книжці про новітних педагогів не вадить докинути й отсю запашну квіточку:

В одній з покутських українських гімназій відбувається матура. На матуру приїздиє один візитатор і відомий приятель української молоді. Зараз першого дня ладає трьох кандидатів. Година: 9 вечором і візитатор, виходячи з кляси весь час тримає руку в кишені. Коридор темний як гріб, гомін кроків родить страх... На краю коридору якась постать... Темна, тиха, таємнича... Напевно атентатчик! Візитатор витягає з кишені бравнінг:

— Stój łajdaku! Ręce do góry, hajdamako! — гремить до темної постаті.

— Panie wizytatorze, co się panu stało — відповідає спокійно постать.

— Ach to pan! успокоюється візитатор і ховає револьвер.

Показується, що це син директора, польський жовнір, знайомий візитатора.

— Wie pan — виправдується педагог — tutaj inaczej nie można.

Цей автентичний факт як не можна краще ілюструє напрям новітньої педагогії, не опертої на шаблонах і шімлях, але творчої, здорової і спасенної в наслідках.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— Конфіската. Останнє число „Діла" сконфіскувала прокуратура за один уступ зі вступної статті п. з. „Сумні і понбиті", за три уступи зі статті п. з. „Деморалізація" та за кінець звіту зі судової салі про перебіг розправи проти ред. Павлова і тов.

— Бунт вязнів у Перемишлі. По бунті у Ломжи та Свентокжижу і знущанням над вязнями у Львові маємо бунт вязнів у Перемишлі. В одній з головних келій 11 вязнів, караних за кримінальні злочини, почали добуватись сильно до дверей, а за їх прикладом пішли инші. Поліція не могла ввійти до забарикадованої келії і мусіла виважити двері. Вязні підпалили сінники. Пожарна сторожа мусіла їх гасити. Збунтованих заковано в кайдани.

— Присяжні судді на 1926 рік — на увагу українським громадянам м. Львова. Від 7. до 14. жовтня ц. р. у міському статистичному бюрі (вул. Рутовського ч. 11 II. пов.) буде прилюдно виставлена первісна ліста суддів для карних судів міста Львова на рік 1926. Кожний громадянин може від год. 9 рано і 2 пополудни переглянути ті списки, чи не пропущено його. По думці § 1 закона з 23. V. 1873 р. до уряду присяжного судді мають право особи мужеського пола, які 1) покінчили 30 літ, 2) вміють читати й писати, 3) є приналежні до одної з громад польської держави, 4) перебувають у громаді, в якій тепер живуть, бодай від одного року, при чому а) титулом безпосередніх податків платять щонайменше 40 зол. річно і б) без огляду на висоту податку належать до стану адвокатів, нотарів, професорів і вчителів вищих та середніх шкіл, або дістали ступінь доктора в одному з тутешних університетів. Не можуть бути покликаними до того уряду фізично або умово каліки, не рівноправні громадяни, банкроти в час оголошання конкурсового поступування, обвинувачені у якімсь карному злочині й вязні. Також не можуть бути присяжними суддями державні урядовці (крім професорів і вчителів), активні або тимчасово урльоповані військові, духовники, народні вчителі, почтовики й залізничники. Звільнені є 1) ті, що мають понад 60 літ, 2) посли й сенатори, 3) покликані до військової служби й активні військові, 4) професори, вчителі, лікарі й аптекарі, яких присутність для ширшого добра є необхідна поза судовим будинком. — В згаднім речинці поміж 7—14 жовтня 1925 р. кожний член громади може внести до Управи міста рекламацію на письмі або протокольно, якщо пропущено його на первісній листі або безправно вписано туди. З огляду на численність політичних процесів проти Українців присутність українських громадян поміж виконуючими обовязки присяжних суддів має надзвичайно велике значіння. Тому поручаємо всім свідомим громадянам зайнятися цією справою.

— Примхи поліції. Дня 29. вересня ц. р. ограблено в Букачівцях почтову касу. Заалярмована станиславівська поліція вислала негайно агента з псом, щоби вислідити злодіїв. Пес повів поліцію аж до Мартинова Старого до дому... начальника громади. Коли агент відчинив двері, пес скочив на присутного у хаті господаря та вкусив його небезпечно в руку. Одначе війта не арештовано, бо й поліції видалось неймовірним, щоби старшина, поважний чоловік міг обікрасти почту. Нараз, ні сіло ні пало, під замітом крадежі букачовецька поліція арештує дня 6 н. м. п. Івана Яськова, укінченого правника з Мартинова Старого і відставляє його до арештів повітового суду в Бурштині, та тогож дня при помочі бурштинської поліції переслухує в цій самій справі Степана Николайка в Бурштині. Слід згадати, що в околиці тема майже ция, де не чути би було про крадежі та розбої. Одначе поліція не дуже то ломить собі голову у вишуканні дійсних винуватців серед темних елементів, а тепер коли ограблено почту, арештує або напастує Богу-духа винного інтелігентного громадянина. Вкінці слід замітити, що п. Яськів зробив був свого часу до староства в Рогатині донесення на букачовецьку поліцію за неправні реквізиції поміж селянами. Переведене слідство випало тоді на некористь поліції, тож вона, хотячи на нім вімститись, виссала з пальця донесення в повисшій справі і його арештувала.

— Ucrainica. У 274 ч. „Пратер Прессе" у відділі „Slavische Rundschau" поміщено інформації про нову брошуру проф. Степана Смаль Стоцького присвячену питанню ритміки в Шевченківській поезії і про видання Наук. Тов. ім. Шевченка книжки проф. І. Огієнка „Історія українського друкарства".

— З хроніки самогубств. Вчора у Львові хотіли розпрощатись зі світом і своїм містом знову три особи: Юлія Беднарчук, що напилась отрути; ученик VII. кл. гімн. Сергета, що стріляв до себе з револьвера у поетичнім місці парку Кілінського, і Штайнгельова, жінка електромонтера, підрізавши собі жили бритвою в лазні. Всіх відвезено до шпиталю.

— Поклади фосфориту в Донецькому басейні. В селі Черкаське, Словянського району відкрито багаті поклади фосфоритного каміня. Тепер ведуться там досвідні праці. По дотеперішним даним поклади виносять понад мілїон пудів. Коли ж після розсліду фосфорит покажеться доброї якости, то відкриють там кілька копалень.

— Роздача ліса селяньству в СРСР. Рада Народніх Комісарів СРСР рішила перевести додатково наділювання селян лісом. Для того цілковито виділяються з комплексу державних лісів ліси бувшої селянської посілости. З комплексу бувших державних, удільних, т. з. кабінетських, церковних, монастирських і поміщицьких виділяються для роздачі селянам ті заліснені площі, що вклинюються між селянські посілости а також ті, що находилися перед революцією в селянській аренді. Виділювання та передача лісів повинні бути закінчені до 1. січня 1926 р.

— Порядок конфіскати приватного майна у СРСР. Союзний Раднарком рішив, що конфіската майна на користь держави чи то згідно з постановою суду чи адміністративної влади не може відбуватися инакше як згідно зі законами СРСР. Отже таке майно підлягає насамперед продажі з публичних торгів за винятком великих дорогоцінностей, золотої та срібної монети дореволюційного чекацення, дорогоцінних металів у штабках та чужої валюти, які переходять на власність комісаріяту фінансів. Такий самий порядок обовязує і при конфіскаті зборів і окремих памяток старовини та мистецтва. Всі суми вирученї при продажі з торгів переходять до державного скарбу на власність.

— Перевозова фірма Ляйнкауф і українська мова. Один з українських адвокатів, на лист звернений до перевозової фірми Ляйнкауф у Львові на українській мові, одержав відповідь, щоби писати до цеї фірми на польській або німецькій мові, бо „українським кореспондентом фірма не диспонує". Думаємо, що українське громадянство затямить собі претенсії фірми Ляйнкауф, яка маючи свій осідок на нашій землі, користується у великій мірі українською клієнтелею.

— Сучасний памятник. У Відні оснувався комітет, який має поставити у центрі міста памятник у честь... фіякра. Не якогось реального фіякра, а символу предмісної комунікації, що щезає з лиця столиці під непереможним наступом автомобілю. Скільки таких памятників можна би виставити для звеличання щезаючих останків культури!

— Спадщина міліонера. Реґінальд Вандербільтт, що вмер недавно в Ню-Йорку в 44 р. життя і залишив 12 міл. долярів. З них 7 міл. припадо 22-літній його жінці, дочці амерік. ген. консуля в Брюселі, 2 міліони його 18 місячній дочці а 3 міл. ще третій дочці.

— А де ми є? В одній з останніх чисел „Пратер Прессе" находимо предовгий список викладів з обсягу славянознавства в університетах у Празі з чеською викладовою мовою і німецькою, в Брні та Братиславі. Переглянувши цей список, можна з жахом ствердити, що поруч численних викладів про мову та літературу всіх славянських народів — про нас нема ніяких. Нема сумніву, що велика вина у цьому сумному факті паде на нас самих, себто на людей покликаних до того, щоби Чехословаччина знала про нас дещо.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Відложення польськ. сойму.

8. X. у марш. Ратая був конвент сеніорів для нарад над положенням у звязи з дискусією, яка мала відбутися над експозе прем. Грабского і над конференцією в Льокарно. Висували проєкт, щоби завтра відбути засідання сойму, але щоби на ньому не зачинати дискусії над експозе і відіслати до комісії зголошені урядом санаційні закони. Одначе тому, що „Визволеннє" заявило, що при першому читанні законів зголосить внесення на їх відкинення, конвент сеніорів рішив не відбувати завтра засідання і відложити сойм до 20. X.

Так політичне й урядове положення протягом четверга улягло значній зміні на некорисить премієра Грабского, головно з причини становища ППС. В середу ті чинники, котрі на нач. раді ППС. переворсували були ухвалу проти повалення уряду, найшлися в меншости й програли кампанію, бо клюб заявився проти повновластей для уряду. Тому, що годі було порозумітися прихильникам Грабского з опозицією в лоні ППС., відкликалися до центр. вик. комітету партії, яка радить в соймі. В комітеті перевагу має опозиція.

Навіть невеличкий катол.-людовий клюб, який звичайно попирає кожен уряд, заявився проти уряду Грабского.

Комісія для реформи шкільництва.

Мін. Ст. Грабскі покликав до життя комісію, зложену з урядовців мін. просвіти для переведення подрібних студій над реформою шкільництва. Комісія складається з 10 чоловік і займеться приготуванням законів про організацію шкільництва, шк. адміністрації й усталенням програми шкіл.

Конференція в Льокарно.

8. X. на засіданні конференції в Льокарно розглядали справу вступлення Німеччини до Союза Народів. Лютер і Штреземан висовували услівя приступлення Німеччини до Союза Народів. Промовляв двічі Бріян, Чемберлен, Вандервельде і Шіяльоя попирали франц. погляд. Оконечного рішення конференція не ухвалила.

Підчас нарад над 5. уступом пакту, який приймає звільнення Франції від пактових зобовязань в разі наступу на Сході, мін. Штреземан заявив, що факт істнування польсько-французького союза обезображує значіння 5. уступу. Штреземан додав, що хоч редакція того уст. робить враження, начеб він заповідав поміч і Німеччині і Польщі та хоч редакція не містить даних, щоби твердити, що уст. буде звернений проти Німеччини, одначе зогляду на пакт істнування франц.-польського союза Франція не виступить проти Польщі при її евентуальному нападі на Німеччину, хочби Польща як найвиразнійше не була в праві. Тому Ш. вважає, що цей уступ є сторонничий і що нім. делегація не може приймити його, бо є нім.-франц. союз.

Нім.-радянський контрпакт.

„Пті Пар." повідомляє, що у висліді розмов Чічеріна зі Штреземаном опрацьовано цілий контрпакт між Німеччиною і СРСР. На основі того контрпакту обі держави зобовязуються не виступати проти себе ніколи ані політично ані економічно. Контрпакт має ввійти в життя після льокарнської конференції. Це одна з причин, чому Штреземан не хоче робити занадто великі зобовязання в Льокарно.

З судової салі.

Редактор Остап Павлів і тов. перед судом.

„Сіяння ненависти й погорди до форм держави".

Другий день розправи.

Дальші свідки доказові

Свідок Осьмак, сільський ветеринар, нічого не пригадує собі, але є переконаний, що все те, що сказали свідки-поліціянти — є святою правдою.

Свідок Ржечуха, наказаний війт, зі зеленою пляшкою під пахвою, знає, що віче було бунтівниче, бож вічевики співали навіть „ще не вмерла Україна!" — ба, що більше: знали про тіж капелюхи! Це ж ясний бунт!..

Свідок Яким Каливошка старик, незаприсяжений, зіпсув ефект попередніх доказових свідків заявою, що ті кпіни, про які говорив обв. Павлів на вічу, відносились не до української людности на Волині, а до польських кольоністів.

Свідок Ламіговскі, поліцай — все пагадує собі, але не з памяти тільки тоді, коли предсідник прочитає йому перше донесення до повітової команди поліції.

Свідок Семків, розпочинає либонь серію прокураторських свідків, які є найкращими оборонцями обвинувачених. Свідок — свідомий парубок — рішучо опрокидує донос поліції.

Кирило Каливошка, заробітник, надзвичайно свідомий громадянин, зізнає ясно й рішуче, що обв. Павлів і инші вічеві промовці говорили виключно про нужду українського селянина. Перечить наче би обв. ред. Павлів говорив, що вивезти збіжжа може тільки той, хто може. Свідок спростовує деякі звороти з попередніх зізнань перед слідчим суддею; він і тоді спростовував їх, але „папір є білий, писати можна що хочеться". Ці останні слова обурюють предсідника, який каже ці слова запротоколувати. Прокуратор цікавиться, хто таке „буржуазія". Свідок пояснює, що це пани, які мають богато землі... Трибунал по нараді рішив покарати свідка карою 20 зол. за образливі для суду слова про білий папір.

Свідок Кокотко не чув, що казали промовці, бо стояв здалеку й не слухав навіть докладно. Заперечує, наче би обв. Павлів говорив про „смарування", потрібне задля отримання дозволу на експорт збіжжа.

Свідок Мудрий, старший божий господар, переслуханий теж на бажання прокуратора, лише відтяжує обвинувачених.

Обор. др. Лев Бачинський зрікається іменем оборони всіх покликаних до розправи відводових свідків, за винятком одного свідка. Є ним свідок Степан Ковалишин, 24 літній парубок з Ременова. Свідок зізнає, що обв. ред. Павлів наклікував лише до організації легальними засобами, як школа й кооператива. Про низькі ціни збіжжа обв. говорив, але про „мазання" не казав. Свідок згадує про потребу професійної організації — це слово зацікавлює прок. Гіртлєра, який хоче почути від свідка дефініцію чи пояснення професіонального руху; річ ясна, що це надто великі вимоги до сільського парубка.

На цім закінчено слухання свідків, покликаних на розправу. Після перерви відчитано декілька актів як напр. поліційні донесення і т. д.

Обор. др. Лев Бачинський підтримує подане на письмі внесення на покликання цілого ряду свідків, визначних політиків і фахівців, на доказ правдивости тверджень обвинувачених, роблених в їх вічевих рефератах, яких вони не відрікаються. Прокуратор противиться внесенню. Річ не в правдивости чи неправдивости фактів, а в інтенції, якою ці факти були використовувані у промовах. Прок. пригадує обвинувачення в напрямку сіяння „погорди і ненависти" і цього злочину можна було допуститися — на погляд прокуратора — навіть тоді, коли дійсно господарсько-економічні відносини українського селянина є сумні й незавидні.

Трибунал відкинув внесення оборони, як „nie istotne" для справи. Доказове поступування замкнено, однак промови прокуратора, оборонців і резюме предсідника відложено до слідуючого дня.

НАДІСЛАНЕ.

Дописи.

Коломия. (*Рух в товариствах*). Перед кількома місяцями не міг я нічого доброго написати про активність „Жіночого Кружка“ в Коломиї. Тим більше почуваюся сьогодня до обовязку подати до відома, що „Жіночий Кружок“ в Коломиї може бути тепер прикладом для цього рода організацій в Галичині. Наше жіноцтво йде тепер у перших рядах і поставило своє товариство на чоло усіх культурно-освітних товариств у нашому місті. Його заходами вийшло перше число жіночого органу в Галичині „Жіноча Доля“. Заслугою наших пань є відкриття „Жіночого Базару“ та заснування гарної випозичальні книжок для членів „Жіночого Кружка“. Говориться також, що незадовго почнуть відбуватися вечірні курси для неграмотних і багато гарних проектів нашого жіноцтва жде здійснення у найблизчому часі. — В неділю 20 вересня 1925 відбулася за його ініціятивою також анкета селянок. Але про це вже буде певно докладніше у найблизшому числі „Жіночої Долі“. — Певно не богато жіночих організацій у Галичині може похвалитися такими вислідами праці. Головою кружка є тепер п. Кічурова. Про інші товариства в Коломиї не багато дасться сказати. В товаристві „Родина“ діліть Европу та виповідають ... при зелених столиках. А поза тим там не дієтьcя нічого! Ще лишень від часу до часу улаштовується ліцитацію часописів, бо треба знати, що наш коломийський патріот принципово не абонує сам укр. часопису, а йде тільки „на газетку“ до „Родини“! Сотня членів „Родини“ уважає знову за завеликий тягар абонувати три чи чотири українські часописи і тому улаштовує час до часу „ліцитації“ (відпренумерування) часописів, і в цей спосіб ціле місто читає один лиш примірник і має його ще за половину ціни! Ця справа прибирає вже форми скандалу.

„Коломийський Боян“, котрий в попередньому році гарно розвивався, чомусь тепер зовсім завмер.

„Сокіл“ дав дефіцитовий рахунок, уладив величну забаву на закінчення власної площі та улаштовує час до часу мечеві змагання на спілку з Жидами і „reprezentacją 59 pułku piechoty“. — Товариство „Народний Дім“ воволі відновляє свій величавий будинок.

Кружок УПТ. в Коломиї улаштував „Чайний Вечір“ та фестин, а 21. вересня 1925 свої загальні збори при участи двох сот членів, а в тому великого числа селян. Головою Кружка вибрано д-ра Івана Туринського.

Т.

Городенка. (*Господарська нарада.*) Нема господарського віча у Сх. Галичині, ні найневиннійшої господарської наради, щоби на ній не було повно тайних агентів, які вже своєю провокаційною поведінкою обурюють людей. Примірoм хай послужить хочби господарська нарада в Городенці.

Нараду скликала філія „Сільського Господаря“ в Городенці на день 27. вересня п. р. на те, щоби заохотити селян до управи цукрових бураків для новозбудованої цукроварні в Якубівці, під Городенкою, яка звернулась до голови Філії з просьбою приєднати населення до управи цукрового бурака. Темою нарад була: господарська організація для двигнення рільництва та кооперація. Місцеве старостно дозволило на нараду „виїмково“ в салі Народнього Дому буцім то з огляду на небезпеку життя в цій салі, хоча хата ця чи не безпечніша від хати самого старости. Ця „виїмковість“ вияснюється зараз на нараді. На салі являється комісар старoства, в мундурах комісар поч. поліції і комендант поліції, а при дверях на салі і попід вікнами — поліцаї з наїженими баґнетами! Не диво, що селяне просто бояться входити до салі. Лиш завдяки тактовній поведінці провідника нарад — любленого в повіті довголітнього посла і визначного нашого парляментариста — д-ра Теофіля Окуневського, наради зачалися спокійно.

Малося вражіння, що учасники мають нараджуватись навіть про двигнення культури землі та про всякі економічні справи — не як свобідні громадяне, але як якісь преступники, що попались під надзір.

Зачинається нарада, а комісар і комендант пишуть та пишуть. Хто їх знає, що?! Наради йдуть поважно та річево — та все таки в голосах чується щось придушене, недоговорене, немов-би кождий боявся, що ось-ось виведуть його зі салі за найневиннійше слово. Напруження не сходить до самого кінця. Воно доходить до зеніту, коли один з присутних інтелігент — імовірно зі страху або поденорування — в своїй бесіді заявляє: „Польща не винна, що ми бідні!“. Слова його впали на присутних громом, настала гробова тишина. На протязі семи літ кожний мав вже час зорієнтуватися, в чім причина нашого зубожіння, а тут найшовся чоловік, який цього не знає. Обурення викликало ще й те, що комісар поліції — покало ще й те, що комісар поліції — ґратулював бесідникові своєю теплою рукою. Не вилежав в терпеливости і міщанин Цапик, та в доказ, що „Польща невинна і його біди“ витягнув з кишені до комісаря платничий наказ, в якім приписано йому заплатити за достачу камінця, за яке дістав всього около 200 золотих, податку аж 310 золотих. Одна з панотців жалується, що ізза шикан поліції навіть годі зачати другий курс шиття і крою для дівчат, бо поліція завсідно контролює, що робиться на курсі, та чи пані, що вчать дівчат безплатно, мають промислову карту і чи платять податок. Тож не диво, що провідник нарад д-р Окуневський, замикаючи нараду — звернувся до представника влади з жаданням від нарoду, щоби влада дала спокійніше дихати хоч в тім, що не ставлятиме перепон економічним працям.

Розходячися з нарад — аж віддихнули всі, що прецінь найшлися на волі. Молодий комісар зазначив при кінці в приватній розмові, що ізза гострoти віча (?) „він“ вдруге „не дозволить“ на ніяку господарську нараду.

Словом — самовільна городенська республика в республиці. **М. Творидло.**

Перемишль. (*Руханково-вокальний вечір спортового Тов-а „Беркут“*). Дня 3-го ц. м. відбувся у нас руханково-вокальний вечір зорганізований спортовим товариством „Беркут“, основаним три місяці тому. Був це один з перших живіших проявів товариського життя у нашім місті за останній час, життя, що дрімало, певно не з перевтоми по праці. Ясно, що руханково-вокальний вечір не є ще доказом, що дрімота скінчилася; є в нас товариства з поважнійшими, більш громадянськими завданнями.

На згаданий вечір склались вправи членів „Беркута“, молодих хлопців, з ріжних шарів суспільности, головно реміснічої молоді. Ці вправи зімались понад звичайний рівень буденної руханки і будили цікавість глядачів. Наше громадянство мало також перший раз нагоду приглянутись вправам шерми та боксу. Заслуга у підготовленні цих усіх вправ — проф. Поліхи. Хор „Бояна“ під орудою проф. Б. Вахнянина відспівав „Нову Січ“ Ніжанковського, „Вперед“ композиції згаданого диріґента і „По морю“ Кишакевича. Був це одночасно останній вечір пісні, влаштований невтомним орґанізатором музичного руху проф. Б. Вахнянином, що покидає наше місто по кільканайцяти роках праці, перенесений владою до Тарнобжеґу. З цеї сумної нагоди представники місцевих товариств прилюдно прощали його, дякуючи йому за працю над піднесенням рівня музичної культури, на становищі диріґента „Бояна“ і голови Музичного Інституту. З його відїздом, Перемишль лишається без музичного проводу, тому, що ті, що могли би його заступити ради. Березовський і проф. Форостина також були примівоплені піти тим самим шляхом „засланих“ урядовців.

На останній пункт програми вечора склався т. зв. „Живий денник“ — легка пародія на місцевий часопис. Артистка Березовська була прекомічно схарактеризована як поважна, надута вступна стаття; артист Березовський як „конферансіє“ та автор „Дрібних оголошень“ мав неменший успіх.

Бурю сміху викликав на салі відчитаний фейлетон Ґалактіона Чіпки про Перемишль, спеціяльно написаний на цей вечір. „Провідна лінія часопису“ відчитана інж. Фільцом викликала на салі бажане непорозуміння. Дуже добрим преzентом був п. Данилко, референт відділу: „Що чувати в світі?“. Та вершком цеї частини вечора була поява д-ра Дмоховського, прибраного за професора з Бродів, що мав відчит про „духи“. Д-ру Дмоховському належиться в першій мірі признання як голові „Беркута“ за орґанізацію всього вечора. Саля була повна.

Яворів. (*Свято відчинення бібліотеки УПТ.*) Дня 4. жовтня ц. р. відбулося торжественне посвячення і відчинення бібліотеки УПТ. в Яворові. Це проф. **Василь Волошинський** жертвував на власність УПТ. свою цінну книгозбірню з усіх ділянок знання у 3376 творах (а 8.158 томах). Кружок УПТ. покликав до життя т. зв. Бібліотечну Комісію і та занялася упорядкуванням бібліотеки, її приміщенням і забезпеченням. 4-го Жовтня можна вже було приступити до відчинення книгозбірні. На свято прибув запрошений Жертводавець зі села Вербляи, де живе; посвячення довершили торжественно Всч. отці: Лев Левицький, Іван Яремко, Теофіль Чайковський і Мих. Худа. Були два хори: міський (диріґент п. Стефан Левицький) і гімназійний (диріґент проф. Іван Гуцуляк). Промови виголосили: іменем УПТ. і Бібл. Комісії УПТ. проф. Евген Яворовський, іменем гімназії, дирекції гімназії і учительської громади дир. д-р Микола Чайковський, іменем молоді учениця І. гим. кл. Бриттанівна Олена, іменем усіх просвітних і культурних інституцій голова філії „Просвіти“, проф. Омелян Назаревич, вкінці іменем економічних організацій мец. д-р Михайло Фльшц. Жертводавець відповів на висловлені подяки і висказав побажання, щоби найшлося більше таких, що пішли би Його слідом. Свято закінчив дир. Онуфрій Власійчук. Грімке „Многая Літа“ супроводжало великого громадянина п. Василя Волошинського на спільне прийняття у тісному крузі представників товариств і організацій.

Бібліотека доступна для загалу по зложенню кавції 5 зол. і щомісячної оплати 1 зол.

Зі спорту.

Спортова Олімпіяда.

З рамени Українського Центрального Спортового Союза в Ч. С. Р. відбудеться в днях 17 і 18 жовтня ц. р. в місті Подебрадах „Спортова Олімпіяда“, на яку запрошується прийняти участь всі українські спортові організації в краю.

Олімпіяда має на меті зробити огляд сучасного стану нашого спорту, сприяти популяризації ідеї українського спорту та підготовити справу участи українського студенства на Олімпіяді в Римі (в серпні 1926 р.).

Всі спортові організації повинні підтримати справу Олімпіяди, та повідомити про кількість учасників від своєї організації.

Програма змагань:
Біги: 100, 200, 400, 800, 1500, і 5000 м.
Скоки: В далечінь і височінь з розбігу, трискок і з жердкою
Мети: Ратищем кулею і диском.
Гінці на 1500 м. (800 — 400 — 200 — 100)

За всякими інформаціями в справі Олімпіяди звертатися до управи Українського Центр. Спортового Союза в Ч. С. Р., місто Подєбради, Господарська Академія.

VI. Запорізькі ігрища.

На покриття Ігрищ призначив У. С. К. „Беркут“ в Перемишлі суму 100 — зол. Спортова Рада складає Управі „Беркута“ щиру подяку за цю товариську жертву.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру О. Мітневич“:
Бережани. Саля Сокола.
10.X. „Сатана“.
13. X. „Ніч під Івана Купала“ (прощальна вистава).
Підгайці. Саля Сокола.
11.X. „Ніч під Івана Купала“.
12.X. „Казка Старого Млина“ (прощальна вистава). 563 6—?

Український Театр під дирекцією І. Когутяка.
Добромірка, саля „Просвіти“:
Шили, саля „Просвіти“:
Субота 10.X. „Запорожець за Дунаєм“
Неділя 11.X. в год. 3. попол. „Воскресеніє“.
Збараж:
Неділя 11.X. „Морфіюм“ премєра.
Театр в переїзді до Мостиск загостить по дорозі на 2 вистави до Золочева.
569 3—3

Український мішаний хор Д. Котка:
субота 10.X. Городок Ягайлонський.
неділя 11.X. Судова Вишня.
понеділок 12.X. Перемишль.
вівторок 13.X. Перемишль. 518 13-?

„Осінні Вечорниці“ улаштовує Тов. „Українська Захоронка“ дня 10. X. п. р. в малій салі „Лисенка“. Початок о 8. год. вечером. 583 3—3

Виклади на однорічнім курсі абітурієнтів при Торг. Школі „Просвіти“ починаються в понеділок 12. ц. м. в год. 4. попол. Вписи щоденно до полудня. Управа. 2—2

З нагоди свого вінчання зложили на „Рідну Школу“ 75 зол. Вп. Марія Антонюк і Микола Козяр з Берестя. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа У. П. Т. 610 1—1

Вже появилося перше число двотижневого огляду національного життя **„Політика“**, в обємі 24 сторін квартового формату і містить статті В. Липинського, С. Томашівського, В. Панейка, І. Крипякевича, В. Кучабського, Б. Лепкого і І. Кревецького. Передплата по кінець 1925 року: в межах Польщі 4 зл., за границею 1 долар. Адреса: Видавництво „Політика“ Львів, почт. скринка ч. 87. Грошеві посилки слати на конто „Політики“ в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові, вул. Підвальне 7. 6131—3

Позір Микуличинa! В понеділок, дня 12. жовтня 1925 р. о год. 11 перед полуднем, в Микуличинах в салі Читальні „Просвіти“ відбудеться **велике віче** в справі земельної реформи. Порядок віча: 1) Відкриття і вибір президії віча; 2) Реферат про земельну реформу; 3) Дискусія і внесення учасників; 4) Ухвалення резолюцій. Українці Микуличчини! Явіться всі на цьому вічу і скажіть своє слово в цій так дуже важній для вас справі!

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.